

”Vi måste göra något åt gatubarnen”

En teoridriven processutvärdering av Sveriges agerande i
fallet om de marockanska gatubarnen.

Abstract

The aim of the study is to evaluate how the Swedish Government has been acting in the case of the Moroccan child migrants. By using international and national conventions and goals in migration politics a framework of normative and descriptive guidelines is created to the evaluation. With the background that the Swedish government has been accused for violating several articles of human rights in the empirical case, the study aims to understand if one could justify the Swedish government's acting or not. Investigating moral dilemmas in human rights and state obligations to act under international agreements, the study describes an empirical situation where the children from Morocco are the victims in a situation between several social and judicial systems. The result of the study is highlighted through the paradox that Sweden seems to emphasize the importance of international collaboration in migration politics, while they also argue from a strong opinion about the specific state responsibility. The government is not acting in contrary to the highlighted conventions, but to justify their political acting is neither right since several articles of human rights seems forgotten while the government struggles with accountability and a weak recognition of its own responsibility.

Nyckelord: Marocko, Ensamkommande barn, Migrationspolitik

Antal ord: 9909

Innehållsförteckning

Begreppsförklaringar	5
1 Introduktion	1
1.1 Inledning	1
1.2 Syfte & Frågeställning	2
1.3 Ämnesval	3
1.4 Material & Avgränsningar	3
2 Tidigare forskning & Empirisk Kartläggning	5
2.1 Om mottagande av ensamkommande barn	5
2.2 Om de marockanska gatubarnen.....	6
2.3 Kartläggning: Sammanträden & Rapportering	7
3 Metodologisk avsats	9
3.1 Val av forskningsdesign.....	9
3.2 Om att utvärdera	9
3.3 Processutvärdering i praktiken.....	10
3.3.1 Forskarens roll i en processutvärdering	10
3.4 Val av kriterier för en god process –studiens värdekriterier	11
4 Teoretiskt ramverk	13
4.1 Internationella riktlinjer	13
4.1.1 Human security Now	13
4.1.2 Barnkonventionen	15
4.1.3 Sammanfattning internationella riktlinjer	17
4.2 Nationella riktlinjer.....	17
4.2.1 Migration & Asyl i Sverige.....	17
4.2.2 Migrationsverkets målbild	19
4.2.3 Sammanfattning nationella riktlinjer	20
4.3 Operationalisering av värdekriterier	20
5 Analys	22
5.1 Har Sverige en migrationspolitik som ämnar arbeta i linje med mänsklig säkerhet?	22

5.2	Har Sverige agerat i enlighet med barnkonventionen i fallet om de marockanska gatubarnen och därtill tagit sitt statsansvar att agera under internationella avtal?	23
5.3	Har Sverige eftersträvat ett hållbart agerande i fallet om de Marockanska gatubarnen med en professionell styrning vilken främjar internationella samarbeten?	24
5.4	Har ansvarsfördelningen i arbetet med de marockanska gatubarnen styrts i linje med de nationella mål migrationsverket har tilldelats?	25
6	Slutsats	26
	Referenser	27
	Appendix 1.	30
	Appendix 2.	36
	Appendix 3.	37

Begreppsförklaringar

Barn	Användningen av ordet barn syftar till den definition vilken FN:s konvention om barnets rättigheter har antagit. Där ett barn definieras av varje människa under 18 år, om inte barnet blir myndigt tidigare i enligt den lag som gäller barnet (FN:s konvention om barnets rättigheter).
Ensamkommande barn	Användningen åsyftar migrationsverkets definition av ensamkommande barn. De barn som ankommer till Sverige och ansöker om asyl utan medföljande förälder eller annan vårdnadshavare (Migrationsverket, 2017).
Marockanska gatubarn	Gruppen som studien syftar ämnar undersöka har medialt gått under benämningen marockanska gatubarn. Varför studien också kommer att använda samma benämning. Till gruppen åsyftas de barn som säger sig vara från Marocko och som befinner sig på svensk mark, antingen utan att söka asyl, ha fått avslag på sin asylansökan alternativt avvikit från myndigheter i väntan på asyl.
Den svenska regeringen	Studien sträcker sig över två mandatperioder. Studien hänvisar endast till ”den svenska regeringen” som ett samlingsbegrepp för de båda regeringarna som har verkat de senaste perioderna. Nationella mål och riktlinjer finns inte publicerade från mandatperioden 2010–2014, vilket annars hade kunnat jämföras med pågående mandatperiod, 2014–2018. De officiella dokument som i övrigt tas an i studien är från mandatperioden 2014–2018. I huvudsak är det regeringen 2014–2018 som har agerat i det empiriska fallet vilket uppmärksammades först 2012.

1 Introduktion

1.1 Inledning

Migration, att människor flyttar och söker sig vidare över statsgränserna, har alltid skett, med olika mål och anledningar till varför. Idag har migration utvecklats till en produkt av en ständig globalisering. Vi lever i en värld som tolererar en mobilitet på ett helt nytt sätt, där migration har blivit ett samlingsbegrepp för all typ av rörlighet över statsgränserna (Hampshire, 2013, s.2). Vad globaliseringen har gjort är att skapa verktyg och en tillåtelse för mobiliteten (Betts, 2008, s.2). Med denna tillåtande mobilitet blir kraven på att finna internationella och nationella överenskommelser gällande migrationspolitik i praktiken högre. Sverige anses vara en stat vars migrationspolitik följer internationella standarder till stor del, men där kritik har väckts gällande mottagandet av migranter (HRW, 2016). Kritiken som åsyftas här gäller den svenska regeringens hantering av mottagandet för ensamkommande barn. Flertalet internationella konventioner kan ha överskridits till följd av bristerna, där Förenta Nationernas allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och barnkonventionen är två exempel.

Ett specifikt fall där kritik gällande mänskliga rättigheter har riktats mot den svenska regeringen är hanteringen av de marockanska barn som uppmärksammats på Sveriges gator sedan 2012 (Leander, 2016, s.16, Pettersson 2016, s.42). De marockanska gatubarnen, som de benämns i media, är ungdomar vilka har sökt sig till *drömmen om Europa* av ekonomiska skäl och sedan hamnat på gatan (Eriksson, 2017, Appendix 1). Barnen saknar oftast asylskäl och framtidsutsikterna i Europa är med ens inte lika hoppgivande. Då situationen upplevs som hopplös för barnen väljer de att avvika från det sociala och juridiska skydd de erbjuds vid kontakt med svenska myndigheter, alternativt söker de inte asyl utan går under jorden direkt. Trots erbjudande om skolgång och ett hem förstår ungdomarna att de antagligen inte kommer att få stanna i Sverige och ser då ingen annan utväg än att fortsätta bo på gatan (Leander, 2016, s.10). Vid arton års ålder definieras de som vuxna och det sociala skydd de erbjudits tidigare försvinner. Istället förväntas de lämna Sverige för att återgå till Marocko. Av de som tidigare inte avvikit från myndigheterna, gör en stor del det nu, allt för att inte bli tillbakaskickade till Marocko (Leander, 2016, s.10). Anledningarna till varför de med enkelhet inte kan avvisas direkt till Marocko är flera. Delvis genom bestämmelsen att barn måste ha ett ordnat mottagande vid en avvisning, något som inte har kunnat garanterats. Delvis då den Marockanska ambassaden i Sverige inte har gett ut resehandlingar till ungdomarna, då de menar att det inte finns en säkerhet i att barnen är från Marocko (Leander 2016, s.11, Eriksson, 2017, Appendix1). Samtidigt speglar internationella avtal ett statsansvar

över sina medborgare, vilket innebär att det är en skyldighet att ta tillbaka de medborgare som nekats asyl (Eriksson, 2017, Appendix 1).

Situationen för de numera 800 gatubarnen har beskrivits som en social och juridisk paradox där de varken kan återvända till Marocko och inte heller få stanna i Sverige. Regeringens agerande har blivit kritiserat för att i frågan om barnen utmanat flera artiklar i främst barnkonventionen (Pettersson, 2016, s.42). Medialt är pressen hög på att ”göra något åt” situationen, då barnen vid flera tillfällen uppmärksammats i kriminella och drogrelaterade sammanhang. Exempelvis genom ledarskribenten Lisa Magnusson för Dagens Nyheter som hänvisar till att situationen är ohållbar och ett omhändertagande av barnen borde kunna ske i enighet med lagen om vård av unga och vars uppfattning om situationen även får agera som talande titel till studien (Magnusson, 2017).

1.2 Syfte & Frågeställning

Studien tar avstamp i ovan beskrivna situation och speglar hur Sveriges regering har agerat i frågan om de marockanska gatubarnen sedan 2012, då fallet uppmärksammades, till idag. Sveriges migrationspolitik har ett uppbyggt skyddsnät med riktlinjer och mål, där ovannämnda situation även får utrymme. Trots detta har situationen inte lyckats kontrolleras, då närmare 800 barn från Marocko uppskattas leva på Sveriges gator (Abramowicz, 2016). Att barnen avviker från myndigheterna är mer regel än undantag. Då regeringens agerande har utsatts för kritik finns det ett intresse i att väcka hur frågan har hanterats genom en utvärdering. Studien ämnar beskriva och kartlägga situationen utifrån de migrationspolitiska nationella och internationella riktlinjer som behandlar fallet. Syftet med studien är att undersöka hur och om Sverige har agerat i linje med sina migrationspolitiska åtaganden i fallet om de marockanska gatubarnen. Den frågeställning som studien därtill ämnar besvara är som följer,

Hur har Sverige agerat i fallet om de Marockanska gatubarnen utifrån sina migrationspolitiska åtaganden? Med följdfrågan; Kan Sveriges agerande rättfärdigas?

Studien utgår ifrån det statsansvar som staten tillskrivs i och med ett ratificerande av internationella konventioner samt med en rationell utgångspunkt att nationella mål och riktlinjer bör implementeras i det nationella politiska agerandet. Studien har delvis beskrivande, delvis värderande ambitioner. För att möta de två ambitionerna kommer en teoridrivna processutvärdering att genomföras med fokus på den politiska processen i fallet. Därav har studien valt att inte fokusera på de sociala, juridiska och ekonomiska aspekter som fallet även skulle kunna analyseras ifrån.

1.3 Ämnesval

Vid val av ämne att studera bör fallets utomvetenskapliga samt inomvetenskapliga relevans diskuteras. Dessa kriterier eftersträvar att forskning sker med relevans för omvärlden, att ett ämne som har någon form av allmän betydelse ges utrymme, samt att ämnesvalet bidrar till hittillsvarande forskning och eftersträvar kumulativitet (Teorell & Svensson, 2012, s.18). Ämnesvalet att studera de marockanska gatubarnen möts av det utomvetenskapliga kriteriet genom att fallet är aktuellt i och med de ökade migrationsflöden som sker världen över och inte minst till Sverige som tog emot 35 000 ensamkommande barn år 2015 (HRW, 2016, s.1). Det inomvetenskapliga kriteriet möts genom att följa upp den tidigare forskning i fallet om de Marockanska gatubarnen, vilket i dagsläget huvudsakligen utgörs av Peter Leanders rapport genom Barnrättsbyrån- *De önskade*.

Valet att studera ensamkommande barn från just Marocko landar mycket i att dessa barn har fått kraftig uppmärksamhet medialt, samtidigt som fallet rent politiskt inte verkar ha prioriterats. Parallellt väcks en paradox i att Sverige erbjuder ett skyddsnät som täcker in gruppen av de marockanska gatubarnen, men har inte lyckats utan ”tillåter” att barnen avviker. Gruppen marockanska barn har växt sig stor och mönstret för barnen är detsamma, ändå verkar det inte vara någon som har lyckats bryta trenden för barnen utan antalet ankommande stiger för varje år som går (Leander, 2016, s.16). Fallet väcker viktiga tankegångar kring vilka rättigheter ett ensamkommande barn tillskrivs och om hur stor påverkan ansvarsfördelningen i en stats migrationspolitik har på den enskilda individen. Därav valdes fallet som ett gott exempel på en grupp ensamkommande barn vilka inte verkar få det bemötande de har rätt till, som barn, och som asylsökande.

1.4 Material & Avgränsningar

Vid genomsökning av riksdagens offentliga arkiv för dokument till det empiriska fallet har totalt åtta dokument med koppling till fallet hittats. Dessa går under dokumenttypen ”Svar på skriftliga frågor”, där fyra dokument är frågor och resterande fyra är svar på dessa. Frågorna är skrivna från riksdagsledamöter i opposition till statsråd och ministrar angående det empiriska fallet och den svenska regeringens agerande i fallet. Vid kontakt med riksdagens arkiv i hopp om att hitta fler dokument knöts kontakt med Mikaela Eriksson, departementssekreterare på justitiedepartementet vid enheten för Migration och asyl. Eriksson bekräftade det funna materialet men fann även några ytterligare mötesanteckningar. Då dessa var av slaget att de måste genomgå säkerhetsprövningar togs ett beslut att inte fortsätta med prövningen, med anledning av begränsning gällande tid och omfång för studien. Eriksson, som har arbetat på Sveriges ambassad i Marocko under flera år, erbjöd sig att ställa upp på ett samtal till studien som kompletterande material.

Samtalet med Mikaela Eriksson gjordes i syfte att stärka de mediala uppgifter och komplettera de offentliga dokument som funnits i fallet. Samtalet utgjordes av en semistrukturerad intervju där frågor var förberedda men intervjun tog form i ett samtal, ett metodologiskt angreppssätt som tillåter intervjun att mer likna en konversation med ett informellt tillvägagångssätt (Longhurst, 2016, p.145). Samtalet går att finna i Appendix 1 och refereras till löpande under studien. Eriksson har tagit del av den transkriberade intervjun och godkänt användningen av materialet.

De valda konventioner, mål och riktlinjer som senare presenteras i studien har avgränsats till att endast behandla de marockanska gatubarnen som en homogen grupp, genom detta har exempelvis konventioner om flyktingar valts bort då majoriteten av barnen saknar flyktingstatus, även om detta självklart kan förekomma på individnivå. Studien har avgränsats ytterligare till att inte behandla konventioner från Europeiska Unionen (EU). Detta med anledning av att Marocko inte är medlemsstat av EU. Även om det är Sveriges regering som agerar huvudsaklig aktör för studien sker utvärderingen gentemot fallet om de marockanska gatubarnen och relationen till Marocko. Däremot sker en kortare redogörelse för migrationspolitiken i EU med anledning av Sveriges nationella målbild vilken har växt fram i förhållande till EU.

2 Tidigare forskning & Empirisk Kartläggning

Kapitlet redovisar tidigare forskning i form av bakgrund till delar av kritiken om mottagandet av ensamkommande barn. Vilket motiveras genom att fallet anses vara ett fall av ensamkommande barn. Den tidigare forskningen smalnas sedan av till att gå in på det empiriska fallet, där en redogörelse för vad som har skrivits om fallet görs. Tillsammans med en kartläggning över de politiska sammanträden och det politiska agerande i fallet som har rapporterats.

2.1 Om mottagande av ensamkommande barn

Studien kan ses som ett fall av ensamkommande barn och hanteringen av deras mottagande i Sverige. Human Rights Watch (HRW) har med bakgrund av ett stort antal inkommande barn år 2015 gjort en rapport över Sveriges mottagande av ensamkommande barn.

Seeking refugee – unaccompanied children in Sweden är publicerad i juni 2016 av Human Rights Watch och beskriver hur Sverige hanterade mottagandet av de 35 000 ensamkommande flyktingbarn som anlände till Sverige år 2015 (HRW, 2016, s.1). Sverige beskrivs som ett land med ett väl utvecklat migrationssystem, där internationella standarder tillåts ett stort utrymme i styrningen av migrationspolitiken. Dock, tyder rapporten på att det svenska systemet innehåller flertalet brister i mottagandet av ensamkommande barn. Rapporten har identifierat brister som sträcker sig över flera politiska instanser, vilka blev extra tydliga under det pressade året, 2015 (HRW, 2016, s.1).

Kritiken är i huvudsak riktad mot ansvarsfördelningen för migrationspolitiken i Sverige samt tiden för handläggning. HRW menar att prioriteringar i asylfall inte är till barnens fördel och att väntetiderna för de asylsökande barnen är alldeles för långa i relation till vad de hade kunnat vara (HRW, 2016, s.1). På kommunal nivå har stark kritik förts till hur kommunerna har valt att fördela de ensamkommande i boenden, där ensamma flickor har placerats med pojkar och där personalen på boendena i fråga ofta saknar rätt utbildning och kunskap. Möjligheten för de ensamkommande barnen att ta del av utbildning, fysiskt och psykiskt stöd samt få hjälp med individuella behov har varit bristfällig då svårigheten att hitta förmyndare i det dagsaktuella migrationspolitiska systemet är stor. Rapporten hänvisar till att det saknas en tydlig ansvarsfördelning och ett tydligt system för att hitta ansvariga vuxna till barnen (HRW, 2016, s.3).

Regeringen själv har i en översikt från 2011 beskrivit hur ett ökat ansvarstagande och område för migrationsverket skall leda till ett bättre mottagande av ensamkommande barn. Där migrationsverket skall ha det huvudsakliga ansvaret för bestämmelser som rör barnen och har därtill rätten att anvisa kommuner ensamkommande barn. Förslaget från 2011 låg till grund för att skapa ett större inflytande från migrationsverkets sida då fördelningen mellan kommunerna över de ensamkommande barnen inte fungerade, detta med bakgrund till ett ökat antal ensamkommande barn där överenskommelser mellan kommunerna och migrationsverket inte var tillräckligt många (SOU 2011:64). Till trots det ökade ansvaret hos migrationsverket togs ett åtgärds paket fram från Stockholms kommuner och landsting under 2017 där man fortfarande pekar på ansvarsfördelningen och de långa väntetiderna för asylprövning, vilket man menar är en stor anledning till varför så många ensamkommande barn avviker (Mahovic, 2017).

Vad denna korta redogörelse för bakgrunden till fallet om ensamkommande barn i Sverige generellt kan säga är att ämnet är återkommande för diskussion och att problematiken i det nationella systemet gällande ansvarsfördelning och ärendehantering erkänns både på nationell och internationell nivå.

2.2 Om de marockanska gatubarnen

Kjell –Terje Torvik, expert hos Migrationsverket i frågan om ensamkommande flyktingbarn, kunde under 2012 observera en drastisk ökning i antalet Marockanska barn som ansökte om asyl i Sverige (Leander, 2016, p.16). I en rapport från Barnrättsbyrån angående de Marockanska barnen i Sverige presenterar Torvik statistik över hur få det är av barnen som erhåller asyl i Sverige i förhållande till hur många som söker. Endast fem procent av de 403 marockanska barn som under 2015 ansökte om asyl blev beviljade att stanna (Leander, 2016, p.16). Rapporten illustrerar förutom migrationsflödena från Marocko till Sverige även hur situationen har uppdagats för barnen när de väl är på plats i Sverige, från både ett socialt- och ett juridiskt perspektiv (Leander, 2016, p.7). Det som är gemensamt för de marockanska gatubarnen vilka anländer till Sverige är just ovannämnda fakta, att väldigt få har rätt till asyl och kan därav inte stanna lagligt i Sverige (Leander, 2016, p.8). Utöver detta har barnen väldigt olika bakgrund och anledning till varför de söker sig vidare till Europa. Huvudsakligen är det av ekonomiska skäl, men om det är av egen vilja eller påtryckningar från familjen kan variera. Migrationsflödena består dels av barn som har varit gatubarn hela sina liv, dels av barn som har lämnat goda familjeförhållanden i Marocko för ett liv på gatan i Europa (Eriksson, 2017, Appendix 1).

Väl i Sverige har fallet blivit uppmärksammat med anledning av att en hög andel av de anländande barnen avviker från myndigheter och den hjälp de är berättigade ” Vi försöker erbjuda de här unga personerna i Sverige, bostad och skolgång. De är inte jätteintresserade, utan undviker gärna myndigheter” förklarar Eriksson. Utöver

detta har fallet uppmärksammats medialt i samband med kriminalitet och narkotikamissbruk (Björklund, 2015).

2.3 Kartläggning: Sammanträden & Rapportering

I kartläggning av de politiska beslut och sammanträden som har varit till följd av frågan om de marockanska gatubarnen har media framställt en bild av att Marockanska företrädare i Sverige men även på plats i Marocko har ställt in flera av de möten som har planerats specifikt med anledning av barnen (Wierup, 2015). Eriksson delar bilden av att samarbetet mellan Sverige och Marocko inte har varit optimalt då möten har ställts in, men gällande till vilken anledning mötena har ställts in är svår att fastslå. Eriksson beskriver att situationen med de marockanska gatubarnen inte är speciell för Sverige utan även Tyskland har haft ett stort inflöde av marockanska barn de senaste åren. Tyskland har till skillnad från Sverige ett bra samarbete med Marocko, därav kan spekuleras i om de inställda mötena är en ren prioriteringsfråga från Marockos sida eller om det är ett agerande av ett större politiskt spel, vilket media även har spekulerat i (Eriksson, 2017, Appendix 1; Wierup, 2015). Sett till riksdagens arkiv om vad som har skrivits i frågan kan här nedan fyra ”Svar på skriftliga frågor” redovisas. Frågorna är som följer:

- Elisabeth Svantesson (M) till statsrådet Anders Ygeman (S), fråga 2015/16:558, ”När kan vi se resultat av statsrådets och regeringens arbete för att Marocko ska ta emot sina egna medborgare? ”
- Pia Hallström (M) till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S), fråga 2015/16:626: ”När kan vi se resultat i regeringens arbete för att de barn och unga från Marocko som vistas illegalt i Sverige ska återvända till sitt hemland?”
- Sofia Damm (KD) till statsrådet Isabella Lövin (MP), fråga 2015/16:642, ”Vad gör statsrådet och regeringen för att bidra till att utsatta barn och unga i Marocko ska få tillgång till sina grundläggande rättigheter och det stöd de behöver?”
- Aron Modig (KD) till statsrådet Anders Ygeman (S), fråga 2015/16:707, ”Vilka åtgärder kommer statsrådet att vidta för att denna grupp av minderåriga inte ska kunna fortsätta att begå brott på det sätt som nu sker?”

Svaren på de fyra frågorna är nästintill identiska. Vid en genomläsning av svaren som har utfärdats av Anders Ygeman och Isabella Lövin erkänns situationen med de marockanska gatubarnen som ohållbar och olycklig (2015/16:558, 2015/16:626, 2015/18:707). Situationen beskrivs däremot inte vara problematisk på nationell nivå utan vad svaren anträffar hänvisar Ygeman och Lövin till Marockos ansvar genom deras ratificerande av barnkonventionen (2015/16:558, 2015/16:626, 2015/16:642). Och att Marocko därtill har ett ansvar för sina internationella åtaganden. Gällande vad som praktiskt har genomförts i fallet om de Marockanska barnen kan urskiljas tre faktiska exempel utifrån riksdagens dokument.

1. Ett möte med talmannen för det marockanska representanhuset den 19 januari 2016 där frågan fick utrymme och en politisk vilja från Marockos sida tycks ha

funnits. Vid detta möte har även en kommitté inrättats, med syfte att verka för att skapa ett fungerande återvändande för barnen (2015/16:626).

2. En ny regional strategi för mellanöstern och Nordafrika som helhet har skapats där demokrati och jämställdhetsarbete är i fokus. Lövin menar att ett barnrättsperspektiv skall integreras i arbetet med den regionala strategin. (2015/16:642).
3. Anders Ygeman poängterar att en ytterligare dialog har förts med algeriska och tunisiska företrädare i frågan (2015/16:707).

Utöver de sammanträden som framkommer genom dessa dokument delar Eriksson med sig av att ett möte hölls i januari 2017, dock av anledningen att en ny ambassadör från Marocko har kommit till Sverige. Frågan om de ensamkommande barnen skall ha fått utrymme även på det mötet. Den kommitté som hänvisas till i riksdagens dokument ifrågasätter Eriksson om den existerar i dagsläget, detta då de som var med i kommittén år 2016 inte var med på mötet i januari 2017 (Eriksson 2017, Appendix 1). Vidare berättar Eriksson att ett samarbete mellan migrationsverket och en lokal förening i Marocko, Bayti, har funnits tidigare år. Föreningen har arbetat med familjespårning för ensamkommande i Sverige. Samarbetet existerar inte idag utan var kontrakterat under ett års tid. Detta skedde utan regeringskansliets inblandning och eventuella resultat från samarbetet är oklart (Eriksson 2017, Appendix 1).

Sammanfattningsvis motsäger sig inte de uppgifter som riksdagens arkiv erbjuder med de uppgifter som Eriksson delat med sig, utan kompletterar varandra väl informationsmässigt.

3 Metodologisk avsats

Följande kapitel ämnar redogöra för vald metodologisk avsats. Kapitlet är uppbyggt för en metodologisk diskussion om utvärdering i stort och forskarens roll i detta, för att sedan praktiskt ta ut värdekriterier till kommande teoretiska ramverk.

3.1 Val av forskningsdesign

Vald forskningsdesign är en utvärdering med metodologisk avsats i en teoridrivnen processutvärdering. Det huvudsakliga syftet för vald forskningsdesign är att genomföra en beskrivande studie, snarare än en förklarande. En beskrivande studie används med fördel när fenomenet i fråga skall undersökas genom koncentrerade sammanfattningar vilket stämmer bra överens med studiens syfte (Esaiasson m.fl. 2012, s. 136). Då det är en utvärdering har studien även ett värderande syfte, där värderingen i en teoridrivnen processutvärdering ligger i hur väl genomfört det empiriska fallet är i förhållande till vad som utmärker en god process (Karlsson, 1999, s.17). Vid genomförandet av en beskrivande studie bör ett analysverktyg konstrueras för det aktuella forskningsområdet. Analysverktyget kan i sig sedan vara till hjälp inför studiens analys då det bidrar till en klassificering av verkligheten, vilket en beskrivande studie ofta tar avstamp i (Esaiasson m.fl. 2012, s. 136–137). De analysenheter som studien bygger på måste vara uttömmande, med andra ord skall ett täckande schema med kända och relevanta aspekter i frågan tas fram (Esaiasson m.fl. 2012, s. 139). I valet att göra en teoridrivnen processutvärdering har flertalet andra metodologiska avsatser övervägts. Fallet hade kunnat studeras genom exempelvis en idéanalys alternativt en jämförande fallstudie, men då tidigare forskning på det specifika fallet är bristfällig fanns utrymme och behovet av en utvärdering och kartläggning varpå valet föll för utvärdering. Genom detta ämnar studien öppna upp för framtida forskning inom exempelvis nämnda metodologiska avsatser.

3.2 Om att utvärdera

Genom att vi bedömer händelser, handlingar och agerande gör vi på ett eller annat sätt en utvärdering. Bedömningar sker hela tiden, men vad som skapar en formell utvärdering är det systematiska fokus utvärderingen har, med den rationella processen i centrum (Karlsson, 1999, s.15).

Vid en definition av vad en utvärdering innebär finns det ett flertal olika fokus och inriktningar att se till. Peter H Rossi, Mark W Lipsey och Howard E Freeman menar att en utvärdering bör ha ett kvantitativt fokus då syftet är att systematiskt undersöka och kartlägga en verksamhets effektivitet. Utvärderingens mål blir därmed att generera information som kan användas för att förbättra förhållanden i samhället (Freeman m.fl., 2004, s.29). Samtidigt hävdar Andreas Ivarsson och Osvaldo Salas att en utvärdering kan ha ett kvalitativt fokus, då de anser att utvärdering är en granskningsform vilken kan överlappa flera områden och discipliner (Ivarsson & Salas, 2013, s.90). Sammanfattningsvis kan hävdas att en utvärdering kan definieras olika, beroende på vilket fokus man som forskare väljer att ha. Ove Karlsson har tagit fram tre förenklade definitioner utifrån vilka han menar att man kan skapa sin utvärdering. En utvärdering kan enligt Karlsson vara ett metodologiskt verktyg för att mäta, ett kritiskt sätt att granska och värdera utifrån uttalade och outtalade kriterier samt en metod inriktad på förändring hos organisationer och individer. Genom detta klargörande förtydligar Karlsson att en utvärdering kan vara något positivt eller negativt, helt beroende på förutsättningarna för studien. Samt att inriktningen på en utvärdering tåls variera beroende på studien i sig (Karlsson, 1999, s.16).

I följande studie definieras utvärdering som något kvalitativt och definitionen tar avstamp från den andra av Karlssons sammanfattade utgångspunkter. Då studiens syfte är att utvärdera utifrån nationella och internationella riktlinjer använder studien utvärderingen som *”ett kritiskt sätt att granska och värdera utifrån uttalade och outtalade kriterier”*. Vilket även är en definition som går hand i hand med Ivarsson och Salas, då de vidare menar att en bedömning och värdering av något måste ske i förhållande till förbestämda måttstockar och standarder (Ivarsson & Salas, 2013, s.91–92).

3.3 Processutvärdering i praktiken

Processutvärdering är en modell inom utvärdering vars fokus är att studera hur resultaten av ett empiriskt fall har kommit till, man studerar själva processen. Karlsson sammanfattar processutvärdering som något som sker gentemot kriterier för vad som utmärker en god process, där mål och riktlinjer är ett exempel på kriterier att gå efter. Resultatet av utvärderingen kan således anses positivt om man kan konstatera att genomförandet motsvarar de tidigare ställda måttstockar, krav och ramar som finns till processen (Karlsson, 1999, s.17). Vid genomförandet av en processutvärdering skapas en bild över den empiriska situationens mål, process och resultat i form av riktlinjer och mål. Där det även finns utrymme för de ramar som eventuellt begränsar situationen alternativt skapar förutsättningar för det specifika empiriska fallet. Dessa utgör då studiens värdekriterier, som en värdering kan ske emot.

3.3.1 Forskarens roll i en processutvärdering

Att göra en teoridriven processutvärdering innehåller som tidigare också definierats att en värdering i vad som är önskvärt kommer att göras. Vem som gör utvärderingen och vilka frågor som utvärderingen ställer kan därav vara uppbyggda på subjektiva ställningstaganden (Karlsson, 1999, s.44). I strävan efter att göra en objektiv bedömning som speglas av intersubjektivitet och inte ett ”löst tyckande” som Björn Badersten beskriver det, kommer studien att hålla en öppen argumentation i linje med den metodologiska systematik som ovan har presenterats (Badersten, 2006, s. 32–33). Utvärderingen ämnar inte ta en personlig värdemässig ställning i hur Sverige bör agera i det empiriska fallet utan problematisera fallet utifrån de givna riktlinjer och mål som arbetas efter, vilket gör intersubjektiviteten i studien nåbar och möjlig att eftersträva.

3.4 Val av kriterier för en god process –studiens värdekriterier

I valet av kriterier för en god process har fokus lagts på migrationspolitiska mål och riktlinjer. Då studien är teoridriven utgörs det teoretiska ramverket av dessa migrationspolitiska mål, vilka har konstruerats i syfte att skapa ett heltäckande schema för alla de eventuella dimensioner som det empiriska fallet kan landa i. Syftet med ett teoretiskt ramverk i en teoridriven processutvärdering är att beskriva det empiriska fallets samhälleliga koppling samt de mål och metoder som fallet styrs av. Diskussionsunderlaget kan därför breddas under det teoretiska ramverket utifrån frågor som exempelvis: Hur styrs verksamheten och vilka begränsningar/förutsättningar finns det inom verksamheten (Karlsson, 1999, s.57–58)? Det teoretiska ramverket har skapats med detta i bakhuvudet men även med inspiration från såväl Jan Teorell och Torsten Svensson. Teorell och Svensson hävdar att i skapandet av ett teoretiskt ramverk, där empiri skall kopplas samman med teori, kan den undersökta enheten konstrueras som ” ett fall av något” för att fånga in alla de abstraktionsgrader som teorin bör omfatta (Teorell & Svensson, 2012, s.46–47). I konstruktionen av fall har studien sammanfattats i fyra fall, vilka har skapats utifrån en stegrande abstraktionsgrad. Fallen är även rangordnade i grad av abstraktionsnivå, där det sista fallet är det mest specifika för det empiriska i fråga.

- Ett fall av Migration och global säkerhet
- Ett fall av ansvarsutkrävande i internationella överenskommelser
- Ett fall av migration och asyl i Sverige.
- Ett fall av ensamkommande barn.

De fyra fall som konstruerats ligger till grund för att täcka de relevanta områden som studien tar upp, där både internationella och nationella mål och riktlinjer bör analyseras. Detta då fallet innefattar relationen mellan Sverige och Marocko likväl

riktlinjer från Förenta nationerna (FN). Fallen presenterade ovan har skapats i syfte att även uppfylla de tankegångar kring ett teoretiskt ramverk som Karlsson har presenterat specifikt för den teoriinriktade processutvärderingen. Därav anknyts varje ”fall” till specifika mål och riktlinjer för att täcka upp verksamhetens relevanta begränsningar och styrmedel. Det teoretiska ramverket har delats upp i två delar där de internationella och nationella riktlinjerna presenteras separat. Modellen nedan har skapats för att få en bild över den abstraktionstrappa som det teoretiska ramverket ämnar introducera.

Figur 1. Sammanfattning av studiens fall och värdekriterier.

<i>Typ av riktlinje</i>	<i>Ett fall av</i>	<i>Riktlinjer och mål för fallet</i>
Internationella riktlinjer	Ett fall av Migration och global säkerhet	Teoribildning om human security utifrån rapporten <i>Human Security Now (2003)</i> .
	Ett fall av ansvarsutkrävande i internationella överenskommelser	Teoribildning om statsansvar i internationella avtal utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter: Barnkonventionen.
Nationella riktlinjer	Ett fall av migration och asyl i Sverige.	Teoribildning om den nationella målbilden för Sveriges regerings arbete utifrån riktlinjer inom ”Migration och asyl”.
	Ett fall av ensamkommande barn	Teoribildning om ansvar och arbetsfördelning utifrån migrationsverkets riktlinjer för mottagandet av ensamkommande barn.

4 Teoretiskt ramverk

Motiveringen av val för mål och riktlinjer presenteras ovan i punkt 3.5. I det teoretiska ramverket kommer dessa mål och riktlinjer att presenteras i vald ordning, i syfte att skapa en heltäckande bild över det empiriska fallets olika dimensioner.

4.1 Internationella riktlinjer

Det teoretiska ramverket presenteras som i figur 1, där de internationella riktlinjerna kommer att redogöras för först. De internationella riktlinjerna har valts ut i enlighet med den diskussion som har förts gällande processutvärdering i kapitel tre. Vidare har mänsklig säkerhet valts framför att endast diskutera begreppet mänskliga rättigheter, detta för att öppna upp för den ”nya” debatt som mänsklig säkerhet initierar och som rör sig utanför statens gränser. Barnkonventionen har valts som exempel på internationellt avtal då det är genom barnkonventionen kritik har väckts mot hanteringen av fallet om de marockanska gatubarnen samt att det är det avtal som täcker in alla i gruppen marockanska gatubarn, oavsett flyktingstatus eller inte.

4.1.1 Human security Now

Human security now är namnet på den rapport som år 2003 presenterades av *the Commission on Human Security*, vilket är ett initiativ och ett resultat från FN:s millenium konferens, år 2000. Resultatet är ett aktivt arbete för mänsklig säkerhet, vilket är den översättning av human security som studien kommer att använda sig av fortsättningsvis.

I rapporten målas behovet upp av ytterligare arbete med säkerhetsfrågan, då nya hot i form av terroristattacker, miljökatastrofer och epidemier har kommit att hota den globala säkerheten. I förhållande till mänskliga rättigheter presenteras rapporten som relevant då respekten för rättigheterna faller. Arbetet som kommissionen ämnar göra inom säkerhetsfrågan är att dels hjälpa människor som tvingas migrera, dels hjälpa människor att överkomma ekonomisk osäkerhet, för att nämna två exempel relevanta till studiens empiriska fall. Detta då den överskridande anledningen för migration från Marocko till Sverige är av ekonomiska skäl (Commission on human security, 2003, s.5; Eriksson, 2017, Appendix 1).

Likt ovannämnt har mänsklig säkerhet uppkommit i och med ett ökat behov av ytterligare säkerhetsdefinitioner och arbete gällande säkerhet utanför

statsgränserna. Tidigare har säkerhet definierats till statens möjlighet att hantera externa hot, men idag kan hot gällande fred och säkerhet sällan kopplas direkt till staten utan kan ofta vara bortom statens kontroll. Därav bör ett säkerhetsfokus istället ligga på individens säkerhet, mänsklig säkerhet. Denna ytterligare definition förminskar inte behovet av statssäkerhet men erkänner att staten inte kan ha ansvar för alla de externa hot som möjligtvis kan uppkomma (Commission on human security, 2003, s. 3). Differentiering mellan mänsklig säkerhet och mänskliga rättigheter blir i och med säkerhetsdefinitionen tydlig. Implementeringen av mänskliga rättigheter sker på statlig nivå, vilket innebär att det sker en variation stater emellan i hur mänskliga rättigheter definieras och vilket utrymme de får i en nationell implementering. Mänskliga rättigheter blir därav konstruerade i relation till staten, något man försöker komma ifrån i den mänskliga säkerheten (Dahl-Eriksen, 2007, s.20).

”För många människor är den enda möjligheten att uppnå mänsklig säkerhet genom migration. Samtidigt är migration riskfyllt och många riskerar sitt liv under den tid de migrerar” (Fri översättning från Commission on human security, 2003, s. 41).

Så beskriver rapporten den komplexitet som migration ställer på individen gällande säkerhet. För samtidigt som människor migrerar för att uppnå en mänsklig säkerhet, är migrationen i sig inte riskfri. De vanligaste anledningarna till varför en människa väljer att migrera är för att uppnå bättre levnadsvillkor och för att hitta nya möjligheter till ett bättre liv (Human security now, 2003, s.41). Den faktor som leder till ökad migration är främst ökade orättvisor, hävdar rapporten. Samtidigt bör man ta in perspektivet att det är en mänsklig rättighet att få lämna sitt hemland, men även återkomma till sitt hemland (FN:s Allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, Artikel 13, Deklarationen för mänskliga rättigheter). En moralisk debatt blir därtill om det är en mänsklig rättighet att immigrera, att få tillträde till en annan stat än den man har medborgarskap i. David Miller har öppnat upp för den här debatten genom att bygga upp det paradoxala i att vi hävdar den mänskliga rättigheten att emigrera, lämna sin medborgarstat, samtidigt som vi hävdar statens rätt till externa gränser och kontroll gentemot andra stater (Miller, 2016, s.11).

Human security now vill diskutera migration utifrån fler dimensioner än den statliga. Att endast diskutera migration från staten ifråga fungerar inte, menar rapporten, som även belyser bristen i att det inte finns internationella överenskommelser i form av ett internationellt regelverk som styr migration. Migration bör diskuteras utifrån politiska, civila, ekonomiska och sociala dimensioner. Samt självklart utifrån ett säkerhetsperspektiv, då säkerhetsaspekten inte går att undvika i migrationspolitik (Commission on human security, 2003, s. 45). Rapporten sammanfattar frågan om migration kopplad till ekonomisk osäkerhet genom två steg. 1, migration i sig skapar orättvisor då det blir ett utvecklingsproblem mellan staterna eftersom en uppdelning blir tydligare i och med utvecklingen av mottagarländer, transitländer och avsändarländer. 2, så länge fattigdom existerar och en obalans gällande utbud och efterfrågan i arbetskraft finns

kommer människan att söka sig vidare till andra länder för att förbättra sina levnadsvillkor.

De regelverk som styr det empiriska fallet i förhållande till mänsklig säkerhet kan refereras till som FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna från 1948. Vilken i artikel 13 hävdar alla människors rätt att lämna och återkomma till sin hemstat. Att det idag inte finns något internationellt regelverk för migration gör att det empiriska fallet har en oreglerad plats på den internationella marknaden, och det lämnas istället ett ansvar till staten i fråga att tolka och implementera mänskliga rättigheter, vars komplexitet har beskrivits tidigare. Staten agerar med andra ord huvudsaklig aktör i fråga om migration, alldeles oavsett uppkomsten av mänsklig säkerhet eller inte, och detta lär fortsätta så länge det inte finns en bindande internationell regim från FN exklusivt för migration. Det tåls att tilläggas att det idag existerar en FN organisation för asyl och flyktingfrågor, men då den huvudsakliga andelen av marockanska barn ej erhåller flyktingstatus är den inte fullt applicerbar på det specifika fallet (Betts, 2008, p.2–3).

4.1.2 Barnkonventionen

Vilka rättigheter bör en människa ha? En fråga som fungerar väl i förhållande till studiens syfte, men även som ett exempel på en normativ frågeställning. Normativa frågor är uppbyggda på normer, vilka innehåller ett ställningstagande om skyldigheter, likväl ett ställningstagande om vad som är önskvärt (Björkdahl, 2006, s.).

Följande del av det teoretiska ramverket diskuterar statens ansvar utifrån internationella avtal av normativ karaktär, mer specifikt den konvention om mänskliga rättigheter som är kopplad till fallet om de marockanska gatubarnen, nämligen barnkonventionen. Barnkonventionen är FN:s konvention om barnets rättigheter, vilken innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn under 18 år. Huvudbudskapet i barnkonventionen är att barn är individer och har rätt till sina egna rättigheter, varpå 54 artiklar formar dessa rättigheter i vad som kallas barnkonventionen. 196 länder har ratificerat konventionen, där både Sverige och Marocko finns med (UNICEF, om barnkonventionen; Utrikesdepartementet, 2015–2016).

Idag har beslut tagits att barnkonventionen kommer att inkorporeras till svensk lag från den 1 januari år 2018, vilket kommer att innebära en juridisk förändring för konventionen (SOU 2016:19). I och med att barnkonventionen i skrivande stund ännu inte har inkorporerats kommer den härnäst analyseras likt det internationella avtal den är idag. Vad gäller en definition av ett internationellt avtal kan följande från utrikesdepartementet antas: "... avtal av offentligrättslig natur som innefattar någon form av förpliktelse för Sverige som stat" (Ds. 2016:38, s. 7). Definitionen stämmer väl överens med ovannämnda klargörande om normer och normativa frågeställningar, där förpliktelser och skyldigheter är återkommande. Vilket ansvar man har som stat att agera under internationella avtal är en väl diskuterad fråga. Rent juridiskt innebär en ratificering av ett internationellt avtal, likt barnkonventionen, ett erkännande av de normer som konventionen innehåller,

samt ett ansvar från statens sida att efterfölja konventionens innehåll. Staten blir vid en ratificering av en konvention folkrättsligt bunden och förpliktigad att genomföra konventionen (SOU 2016:19, s.87, s.349). Eric A. Posner hävdar däremot att de huvudsakliga anledningarna till varför stater väljer att agera under internationella avtal kan hänvisas till argument om moral. Dels med anledning av att staten är angelägen att undvika konflikter med andra stater i form av misstro och utfrysning alternativt hämndakt vid kommande internationella förbindelser, dels den moraliska bilden av att en stat inte vill agera i enlighet med vad som anses vara felaktigt (Posner, 2003, s.1901–1902). Posners analys får stöd av exempelvis Eastmond och Ascher vilka hävdar att statens egen självbild i att förespråka goda värderingar och ett gott omdöme är skäl nog. Där Sverige tas upp som ett exempel på en stat med en självbild att vara ett föregångsland gällande mänskliga rättigheter och där internationella avtal i detta bör accepteras och efterföljas (Eastmond & Ascher, 2011, s.1192–1193). Vad ovanstående teoretiker hävdar är att det finns ett val att som stat agera under internationell rätt eller inte, något som absolut bör tas med i beaktningen av fallet med de marockanska gatubarnen, men även som något som kan kritiseras då en konvention är juridiskt bindande mellan de stater som har tillträtt konventionen i fråga. Nationell rätt måste därför åsidosättas för de förpliktelser som ratificeringen av konventionen innebär (SOU 2016:19, s.351).

Som tidigare nämnt har svenska staten blivit kritiserad för att inte efterfölja barnkonventionen i fallet om de marockanska gatubarnen. De artiklar från barnkonventionen som har varit till tals under kritiken har huvudsakligen varit artikel två, tre och sex (Pettersson 2016, s.41). Varför dessa tre artiklar kommer att redogöras ytterligare för. Artiklarna finns presenterade i sin helhet i Appendix 2. Sammanfattningsvis kan artiklarna redovisas i följande punktform.

- Alla barn har samma rättigheter oavsett bakgrund och alla konventionsstater har ett ansvar att tillgodose barnen med dessa rättigheter (artikel 2).
- Barnets bästa skall alltid vara i fokus i alla situationer som rör barnet (artikel 3).
- Alla barn har rätt att överleva, leva och utvecklas (artikel 6).

Pettersson redogör för tillgången till det svenska välfärdssystemet, vilket endast sker till den som har fast adress och ett svenskt personnummer, detta till trots att artikel två i barnkonventionen klargör att alla barn har samma rättigheter och värde, oavsett bakgrund. Med detta sagt skall de Marockanska gatubarnen, i enlighet med barnkonventionen, få samma tillgång till vård, skola och boende som barn uppvuxna i Sverige (Pettersson, 2016, s.41). Vidare skall barnets bästa alltid vara i fokus, i alla de åtgärder som rör barnet (artikel 3) frågan här landar i kritik mot migrationsprocessen i Sverige där en oklar ansvarsfördelning sker och barnen ofta bOLLAS runt mellan olika instanser. Artikel sex trycker på barnets rätt till utveckling och ett liv. Dessa barn saknar framtidstro, fångas inte upp och får inte uppehållstillstånd. De vet att de inte får stanna efter sin 18 års dag och väljer att avvika helt istället (Pettersson, 2016, s.41).

4.1.3 Sammanfattning internationella riktlinjer

De internationella riktlinjer som har introducerats till studien representeras av ett statscentrerat tankesätt. Mänsklig säkerhet har uppkommit som en reaktion på att respekten för mänskliga rättigheter sjunker, och att implementeringen av de mänskliga rättigheterna varierar stort stater emellan. Barnkonventionen är ett exempel på en mänsklig rättighet som implementeras beroende på statens ifråga nationella rättsväsende, där Sverige har valt att gå vidare med konventionen och lagföra den. Teori om mänsklig säkerhet yrkar på att vi är behov av att frångå denna statscentrerade politik och sträva efter ett internationellt regelverk för migration. Då migrationsmönstret som det ser ut idag endast skapar orättvisor mellan vilka länder som förstärks som mottagarländer respektive avsändarländer. De förpliktelser som idag finns genom ratificeringen av internationella avtal, vilket barnkonventionen är ett exempel på, kan styras av hur staten vill framställa sin egen självbild, trots att konventionen skall vara juridiskt bindande för alla de stater som ratificerat den. De specifika riktlinjer och mål som har tagits upp till studien är artikel 13 i FN:s allmänna deklaration om de mänskliga rättigheterna, vilken yrkar på alla människors rätt att lämna sin hemstat. Samt artikel två, tre och sex i barnkonventionen vilka yrkar på barnets rätt till likabehandling, rätt till behandling i enlighet med barnets bästa, rätt till liv och utveckling.

4.2 Nationella riktlinjer

Slutligen presenteras de nationella riktlinjerna, uppdelade i två steg: de nationella riktlinjerna och migrationsverkets riktlinjer. Då det är Sveriges regeringen som har det yttersta ansvaret har regeringars uttalade mål valts att utgå från först och främst. Eftersom migrationsverket är den myndighet som har i ansvar att utföra migrationspolitiken praktiskt finns det även en viktig dimension i att se hur deras mål och riktlinjer eventuellt skiljer sig från den nationella bilden, alternativt förtydligar den nationella bilden.

4.2.1 Migration & Asyl i Sverige

I följande del skall migrationspolitik diskuteras utifrån det nationella regelverket i form av de riktlinjer och mål som finns presenterade på regeringskansliets hemsida: www.regeringen.se . Med en inledande redogörelse för hur migrationspolitik har tagit form i Europa, eftersom Sverige har ett medlemskap i EU och den nationella migrationspolitiken kan komma att präglas därefter.

Migration har tidigare under studien beskrivits som en alltmer komplex företeelse, med nya migrationsmönster och nya orsaker till migration som två grunder till detta. Bryter man ner frågan om migration till hur den skall behandlas

politiskt landar man i en diskussion om den moderna välfärdsstaten. Sett ur en europeisk kontext fungerar migration som ett kontroversiellt pussel i hur den moderna välfärdsstaten bör fungera. Där argumentationen kan sägas landa i två skilda uppfattningar; å ena sidan antas migration som en räddning för den moderna välfärdsstaten i och med de ökade ekonomiska och sociala möjligheter som migration kan resultera i. Å andra sidan antas migration vara ett hot mot den moderna välfärdsstaten och antas vara en anledning till ökad segregering samt bidra till ökad arbetslöshet hos infödda medborgare i den så kallade välfärdsstaten (Hampshire, 2013, p.1). Oavsett politiskt ställningstagande ligger det en underförstådd ton i att migration måste styras, att starkt *governance* gällande migrationspolitiska frågor är en nödvändighet. EU har beskrivits som ett lyckat exempel på hur samarbete angående migration kan gå till. Med den fria rörligheten i över 25 länder som resultat (Commission on human security, 2003, s. 47). Europeiska Unionen, stimulerar ekonomiska och politiska intressen i samverkan med idén om globalisering, där ökad mobilitet över staters gränser och idén om staten har tolkats på ett nytt, alltjämt mer fritt, sätt. Samtidigt, rustar EU för en alltmer restriktiv migrationspolitik gällande asyl och mottagande av immigranter (Shierup, 2006, p.1–3). Migrationspolitiken i EU kan hårdraget sammanfattas till att den moderna välfärdsstaten är att föredra, men vem som skall få ta del av den är inte självklart. Bristen på, men också behovet av, *governance* i migrationspolitiska frågor blev med ens tydlig.

Liknande argumentationslinje kan man se på nationell nivå. Där välfärdssystemet kan anses vara starkt och välfungerande, men endast för den som har rätt att ta del av det. Situationen för de marockanska gatubarnen har beskrivits på liknande sätt, dels genom Petterssons koppling till barnkonventionen [...eftersom mycket av arbetet i Sverige bygger på att en person har fast adress och ett personnummer faller dessa barn mycket oftare mellan stolarna...] (Pettersson, 2016, s.41), men även genom Eriksson som beskriver en situation där barnen erbjuds välfärd men avviker då de inte har någon framtidstro och inte heller tillit till auktoriteter (Eriksson, 2017, Appendix 1). Den problematik som media på senare tid har lyft fram gällande de marockanska gatubarnens tillgänglighet till välfärdsstaten är att de inte bör ha något val, att avvika från auktoriteter inte skall vara en möjlighet (Magnusson, 2017).

De nationella mål och riktlinjer för migration och asyl pekar på samma sak. Regeringens hemsida över målen, senast uppdaterad den 31 mars 2015, beskriver en situation där migration skall ske med ”tydlig styrning, tillräckliga resurser [och] professionella myndigheter. ” (Mål för migration och asyl, Appendix 3.) Regeringen har sammanfattat sin målbild över migrationspolitiken där man använder sig av samma argumentationslinje som EU har gjort vilket har redovisats för ovan. En migrationslinje som skall underlätta för rörlighet över statsgränserna, där utvecklingseffekter skall tillvaratas och migrationen skall vara långsiktig och hållbar. Samtidigt pekar målen för att ett internationellt samt europeiskt samarbete är att föredra, något som även teoribildningen kring Mänsklig säkerhet tidigare nämnt har pekat på.

För att tydligare få en bild av de mål och riktlinjer som regeringen presenterar på nationell nivå har de mål som har direkt påverkan på gruppen marockanska

gatubarn valts att sammanfattas i punktformat. Mål som inte rör gruppen direkt, exempelvis mål gällande arbetskraftsinvandring, har tagits bort till förmån för de specifika mål som rör det empiriska fallet. Se Appendix tre för målen i sin helhet.

Målen för migrations- och asylpolitiken i Sverige skall:

- Säkerställa en långsiktigt hållbar migrationspolitik genom tydlig styrning, tillräckliga resurser och professionella myndigheter.
- Underlätta rörlighet över gränser.
- Tillvarata och beakta migrationens utvecklingseffekter.
- Fördjupa ett internationellt och europeiskt samarbete.

4.2.2 Migrationsverkets målbild

Slutligen sker en redogörelse för fallets sista teoretiska del, där det empiriska fallet representeras av ”ett fall av ensamkommande barn”. Vilket till viss del har diskuterats tidigare under studien i form av tidigare forskning. Den här delen kommer komplettera den tidigare forskningen med en redogörelse för migrationsverkets mål och riktlinjer gällande ensamkommande barn, då migrationsverket är den myndighet som riksdag och regering har gett i uppdrag att ansvara för asyl- och migrationspolitiken i Sverige (Migrationsverket, a.).

När ensamkommande barn anländer till Sverige delar migrationsverket upp ansvar till Sveriges kommuner, vilket styrs av regleringar i hur många barn en kommun kan ta hand om beroende på kommunens storlek och tidigare mottagande. Vid ankomst till Sverige tilldelas det ensamkommande barnet ett tillfälligt boende i den kommun som barnet kommer i kontakt med en myndighet för första gången, innan migrationsverket placerar vidare barnet i den kommun som tilldelas ansvaret. Hur boendet i ankomstkommunen skall vara är upp till kommunen själv, allt ifrån gruppboende till familjehem är lösningar som kommunerna tar till (Migrationsverket, 2013.). Den anvisningskommun som sedan tilldelas barnet har ansvar för att ge barnet det stöd och den hjälp som behövs i linje med socialtjänstlagen. Barnets enskilda behov skall utredas, skolgång och ett lämpligt boende skall tilldelas. Har barnet tidigare avvikit från svenska myndigheter, vilket ofta är fallet med de marockanska gatubarnen, kvarstår platsen i den kommun som barnet tilldelades först.

Migrationsverket i sig anser sig ha ett extra stort ansvar inom ramen för mänskliga rättigheter, då det är den myndighet som ger rättigheterna en konkret innebörd. De ansvarar för avvísningar, för utvisningsbeslut men även för de som skall få uppehållstillstånd (Migrationsverket, 2015). Det är regeringen som ger målen för migrationsverket, där slutsatsen kan dras att de mål regeringen har utsatt för migrationsverket är identiska med de nationella mål och riktlinjer som regeringen presenterar på sin egen hemsida och som redovisats för i punkt 4.2.1. Målen finns som tidigare nämnt presenterade i sin helhet under appendix 3. En fråga kan väckas om målbilden bör vara samma eller inte på nationell nivå som på myndighetsnivå? I och med det uttalande migrationsverket gör om att de har ett större ansvar för politiken då de ansvarar för implementeringen av mänskliga rättigheter i praktiken kan kritik möjligtvis föras till att målen borde vara tydligare

och mer preciserade för processen hos dem som myndighet än för den nationella målbilden? Detta även då migrationsverket har möjlighet att agera utan regeringskansliets inblandning, exempelvis genom avtalet med den marockanska föreningen Bayti vilket skedde utan regeringskansliets inblandning (Eriksson, 2017, Appendix 1). Den handbok som migrationsverket har för sina anställda att använda vid asylärenden skulle möjligtvis kunna generera en tydligare processbild av mål och riktlinjer. Då handboken är under redigering (sedan 2016-12-16) finns ingen version av boken att tillgå i dagsläget. (Migrationsverket, 2016)

4.2.3 Sammanfattning nationella riktlinjer

Gällande de nationella riktlinjer som studien har introducerat kan en generell sammanfattning föras att migration ses som något positivt och något som tillför något till den moderna välfärdsstaten. Sveriges nationella målbild eftersträvar internationella samarbeten och arbeten över statsgränserna. Migrationsverket agerar på uppdrag av riksdagen och regeringskansliet varpå deras mål och riktlinjer är identiska med de nationella, trots detta har de det huvudsakliga ansvaret i att praktiskt genomföra migrationspolitiska åtgärder i samförstånd med mänskliga rättigheter. Ansvarsfördelningen är grundläggande i migrationsverkets arbete, men det är också där som myndigheten i fråga har utsatts för kritik (se kapitel 2.2, tidigare forskning).

4.3 Operationalisering av värdekriterier

För att värdekriterierna i form av det teoretiska ramverket skall kunna anses fungera som mätbara kommer de i följande figur redovisas genom en operationell definition, vilken bygger på den introducering av de mål och riktlinjer som har blivit presenterade under kapitlets gång. Den operationella definitionen introducerar det värderande syftet till studien, där de beskrivande mål och riktlinjer som har fått utrymme i det teoretiska ramverket skall implementeras som måttstockar i hur den svenska regeringen har agerat.

Figur 2. Sammanfattning av studiens fall, värdekriterier och operationaliseringar.

<i>Typ av riktlinje</i>	<i>Ett fall av</i>	<i>Riktlinjer och mål för fallet</i>	<i>Operationell frågeställning</i>
<i>Internationella riktlinjer</i>	Ett fall av Migration och global säkerhet	Teoribildning om human security utifrån rapporten <i>Human Security Now (2003)</i> .	Har Sverige en migrationspolitik som ämnar arbeta i linje med mänsklig säkerhet?
	Ett fall av ansvarsutkrävande i	Teoribildning om statsansvar i	Har Sverige agerat i enlighet med

	internationella överenskommelser	internationella avtal utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter: Barnkonventionen.	barnkonventionen i fallet om de marockanska gatubarnen och därtill tagit sitt statsansvar att agera under internationella avtal?
Nationella riktlinjer	Ett fall av migration och asyl i Sverige.	Teoribildning om den nationella målbilden för Sveriges regerings arbete utifrån riktlinjer inom ”Migration och asyl”.	Har Sverige eftersträvat ett hållbart agerande i fallet om de Marockanska gatubarnen med en professionell styrning vilken främjar internationella samarbeten?
	Ett fall av ensamkommande barn	Teoribildning om ansvar och arbetsfördelning utifrån migrationsverkets riktlinjer för mottagandet av ensamkommande barn.	Har ansvarsfördelningen i arbetet med de marockanska gatubarnen styrts i linje med de nationella mål migrationsverket har tilldelats?

5 Analys

Studien kommer att analyseras efter de operationella definitioner som har tillskrivits de värdekriterier studien utgår ifrån vilka finns presenterade ovan i figur 2.

5.1 Har Sverige en migrationspolitik som ämnar arbeta i linje med mänsklig säkerhet?

Den operationella frågeställningen från mänsklig säkerhet som internationellt ramverk är tvetydig, då mänsklig säkerhet inte är ett specifikt arbetssätt utan en relativt nyskriven tankegång om att migrationspolitiken inte kan vara så pass statscentrerad som den är idag. Detta då migrationspolitiken alltmer har utvecklats till politiska frågor bortom statens kontroll. Likt kommissionen för mänsklig säkerhet eftersträvar Sverige ett alltmer internationellt samarbete i migrationspolitiska frågor, där det europeiska samarbetet premieras. Genom detta erkänner Sverige som stat att migration är ett politiskt område som kräver arbete på internationell nivå, där endast den statscentrerade politiken inte är att föredra. Vad mänsklig säkerhet vill visa på är bristen av ett internationellt ramverk samt paradoxen i att vi arbetar efter mänskliga rättigheter som tillåter migration men inte immigration. I det specifika fallet med de marockanska gatubarnen har ett internationellt samarbete eftersträvats, då kontakt med Marocko har förts genom flera dimensioner, både på svensk och marockansk mark, samt genom det lokala samarbetet Bayti och den kommitté som startades efter mötet den 19 januari 2016. Vad Sverige har försökt göra i fallet om de marockanska gatubarnen är att driva en politik på plats i Marocko. Detta kan tolkas i enighet med mänsklig säkerhet då det tyder på ett motarbete från Sveriges sida av att Marocko, i det specifika fallet, endast har en migrationspolitik i linje med ett avsändarland. Att politiskt arbeta på plats i det land migrationen sker ifrån kan dock väcka frågor om att frånta sitt eget politiska ansvar som staten Sverige har i och med de egna implementeringarna av mänskliga rättigheter. Men då Sverige inte har en skyldighet att utfärda uppehållstillstånd till de marockanska barnen om de inte uppfyller de juridiska kraven för att få tillståndet, och de i sig inte har en rättighet att få stanna i Sverige, kan en linje inte heller föras att Sverige har agerat ”felaktigt” i linje med mänsklig säkerhet.

5.2 Har Sverige agerat i enlighet med barnkonventionen i fallet om de marockanska gatubarnen och därtill tagit sitt statsansvar att agera under internationella avtal?

Den operationella frågeställningen kan diskuteras ur flera dimensioner. Dels genom de artiklar som tidigare har presenterats från barnkonventionen, dels generellt om bilden av statsansvar i internationella avtal.

Först och främst är det intressant att se att den argumentationslinje som sker utifrån barnkonventionen i fallet om de marockanska gatubarnen endast är riktad mot Marocko. Anders Ygeman och Isabella Lövin hänvisar båda till att Marocko har ett ansvar över sina medborgare. Vilket även bekräftas av de riksdagsledamöter i opposition som har ställt frågorna till nämnda statsråd. Där majoriteten hävdar att det är Marocko som har ett ansvar att ”ta tillbaka” sina medborgare. Endast Sofia Damm (KD) ställde en fråga riktad till hur man tillgodoser barnens mänskliga rättigheter medan de är i Sverige. Även Eriksson antyder att Marocko har ett ansvar att ta tillbaka de medborgare som nekats asyl. Vad som blir problematiskt är att barnkonventionen likaså yrkar på att alla konventionsstater skall ”tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention... (artikel två barnkonventionen)”. Genom detta blir det tydligt att varje konventionsstat, och därmed inkluderat den stat som barnet befinner sig i, har ansvar att tillgodose barnet de rättigheter det har tillskrivits. Frågan landar i en politisk diskussion om vilken konvention och bestämmelser som väger tyngst, att en stat har ansvar över sina medborgare, eller att barnens rättigheter måste tillgodoses oavsett i vilken av konventionsstaterna barnet befinner sig i. Då Marockos regering även har uttryckt att de inte kan ta tillbaka de barn som inte säkert har identifierats vara Marockaner landar statsansvaret plötsligt i en ”ord mot ord” diskussion. Och resultatet av detta är att barnen hamnar emellan de två systemen för hur man skall agera.

Under det teoretiska ramverket erkändes att flera teoretiker hävdar att det är ett val att agera under internationella avtal eller inte. Att det finns ett val om man vill agera och inte en skyldighet att agera, även när det gäller avtal som staten i fråga har ratificerat. Om man godtar denna teoretiska utgångspunkt kan paralleller dras till hur Sverige har resonerat i fallet om de marockanska gatubarnen och barnkonventionen. Istället för att erkänna sitt eget ansvar sker en ansvarsfördelning till Marocko och att de måste agera då de har ratificerat konventionen. Förslagsvis hade Sverige kunnat lyfta sitt eget ansvar i frågan, dels för att bekräfta bilden av ett land som arbetar nära med mänskliga rättigheter och internationella konventioner, dels för att bekräfta allvaret i frågan. Om Sverige hade delgivit sitt eget ansvar behöver de nödvändigt vis inte minska sin ställning i att Marocko har ett ansvar, utan kan själva förstärka och förmedla hur de implementerar och tolkar

internationella avtal. Något som borde kännas självklart i och med barnkonventionens inkorporering till svensk lag.

Även vid en analys av artikel tre i barnkonventionen kan Sveriges agerande problematiseras. Artikeln yrkar på barnets bästa vilket skall tillgodoses i alla situationer. Idag är situationen som sådan att svenska myndigheter står handfallna och barnen avviker, är det enligt barnets bästa? Den kritik som har riktats mot svensk migrationspolitik under studiens gång med att hitta ansvariga vuxna i migrationsprocessen får ett uppenbart utfall när barnen inte får ett tydligt omhändertagande och istället avviker. Sett ur barnens perspektiv blir bristen på ansvariga vuxna vid deras kontakt med svenska myndigheter endast en bekräftelse på att de inte kan anförtro sig myndigheter och auktoriteter. Barnen har inte gjort det innan och med en otydlig ansvarsfördelning kommer inte tillförliten till vuxna att öka. Att barnen har en möjlighet att avvika tyder på att barnkonventionen inte tillgodoses gällande artikel tre. Samtidigt som man självklart måste ha en diskussion om till vilken grad man kan frihetsberöva barn för att fortfarande se till deras bästa

Artikel sex är i sig en produkt av de två artiklar som ovan har redovisats för. Om barnen inte tillgodoses med sina grundliga rättigheter som skola, hem och trygghet kommer de inte heller ha möjlighet att utvecklas.

5.3 Har Sverige eftersträvat ett hållbart agerande i fallet om de Marockanska gatubarnen med en professionell styrning vilken främjar internationella samarbeten?

Den operationella frågeställningen yrkar på målen med den nationella migrationspolitiken. Om Sverige har agerat hållbart och med en professionell styrning bör problematiseras i fallet om de marockanska gatubarnen, då detta antyder en migrationspolitik som är konsekvent och undantagslös. Vad Sveriges regering gör i fallet är att ha en konsekvent migrationspolitik gällande barnen ifråga; Sverige följer sina juridiska riktlinjer på den nivå att barnen inte tillgodoses med uppehållstillstånd om de inte har skäl för det.

Styrningen faller därefter på två ställen i det empiriska fallet. Först och främst i vad som händer när barnet får avslag på en eventuell asylansökan, då detta arbete inte ger intryck av att vara konsekvent och inte heller styras eftersom barnen har en möjlighet att avvika. För det andra i styrningen gällande arbetet och relationen till Marocko. De två möten som Sveriges regering har dokumenterat i fallet har blivit inställda och uppskjutna för att sedan genomföras med delvis positiva resultat, delvis inga resultat alls. Hanteringen av styrningen i frågan i förhållande till Marocko kan kritiseras för att styrningen inte är professionell. Detta med bakgrund i att fallet fortskrider med ökade siffror för varje år som går i hur många barn från Marocko som anländer till Sverige, och att denna grupp nu överskrider 800 barn.

Dock, går det att positivt framhäva Sveriges agerande utifrån en nationell målbild att vilja öppna upp för fler internationella samarbeten. Sverige har en väl implementerad internationell standard men även en strävan för internationella samarbeten i sin migrationspolitik, vilket avspeglas i det empiriska fallet. Genom ett erkännande att Marocko och Sverige måste samarbeta i frågan tar Sveriges regering ställning i hur de vill bedriva migrationspolitik, Vilket är helt i linje med de nationella mål och riktlinjer som finns uppmålade.

5.4 Har ansvarsfördelningen i arbetet med de marockanska gatubarnen styrts i linje med de nationella mål migrationsverket har tilldelats?

I hur fallet praktiskt hanteras av migrationsverket likt ett fall av ensamkommande barn har genom studien redovisats genom dels, tidigare forskning, dels i form av det teoretiska ramverket på nationell nivå. Den kritik som har framförts gentemot mottagandet har även erkänts av Sverige och regeringen har ett ständigt förbättringsarbete med de problem migrationsverket har gällande ansvarsfördelning och väntetider för asylsökande. I en diskussion om de mål och riktlinjer som migrationsverket arbetar efter kan man å ena sidan problematisera att målen inte är mer preciserade än de nationella, framförallt eftersom migrationsverket själva yrkar på deras särskilda ansvar i frågor om implementering av mänskliga rättigheter. Å andra sidan är det förståeligt att målbilden inte varierar från regering till myndighetsnivå då migrationsverket arbetar på uppdrag av regeringen.

I det empiriska fallet har migrationsverket inte arbetat särskilt med frågan förutom i avtalet med Bayti. Då inget finns dokumenterat i hur Bayti har resulterat i återvändande barn är det svårt att göra en utvärdering i hur migrationsverket har arbetat med sina mål genom avtalet. Vad som kan poängteras i samarbetet med Bayti är att ansvarsfördelningen inom migrationsverket har utvidgats till samarbeten utomlands, vilket går väl i hand med teori om mänsklig säkerhet samt den nationella målbilden om strävan efter internationella samarbeten. Utifrån de rättigheter barnen har till ett ordnat mottagande vid en eventuell avvisning till Marocko kan även samarbetet med Bayti ses som ett steg i att garantera detta, även om resultatet i vad mån avtalet har fungerat är okänt.

6 Slutsats

Studiens syfte har varit att undersöka hur och om Sverige har agerat i linje med sina migrationspolitiska åtaganden, genom att ställa det empiriska fallet mot nationella och internationella riktlinjer. Frågan som studien nu ämnar besvara är dels genom ett beskrivande syfte, hur fallet har hanterats, och dels ett värderande syfte; om agerandet kan rättfärdigas.

Efter att ha studerat fallet finns fortfarande frågetecken gällande varför det politiskt inte har uppmärksammats mer. Det agerande som har skett strider i sig inte mot någon nationell eller internationell konvention, det är snarare avsaknaden av agerande som kan hävdas problematisk i förhållande till de migrationspolitiska bestämmelser som har undersökts. Genomgående under studien är ansvarsfördelning, på olika dimensioner och instanser, vad studien återkommer till. Huvudsakligen kan en paradox lyftas i att Sverige premierar internationella samarbeten och en internationell migrationspolitik, samtidigt som de yrkar på statens egna ansvar som det yttersta ansvaret. Här med en genomgående hänvisning i att Marocko har ett ansvar för den uppkomna situationen. Vad som utmärker en god migrationsprocess sammanfattas i Sverige som en process med en hållbar och professionell styrning. Fallet med de marockanska gatubarnen kan inte användas som exempel på hur detta skall ske, då bilden av hur Sverige har hanterat situationen med de Marockanska gatubarnen kan sammanfattas som inkonsekvent och ohållbar. I och med att avvikande barn är mer regel än undantag, och att fokus inte ligger i att stoppa avvikandet, kan inte barnkonventionens artiklar anses efterföljas på ett konsekvent sätt. Slutligen, kan anses att Sveriges agerande inte kan rättfärdigas i det empiriska fallet. Dock bör tilläggas att Sverige inte agerar emot sina egna mål och riktlinjer och inte heller aktivt emot de internationella konventioner som studien har diskuterat. Men, då det genomgående går att visa på brister i nationell ansvarsfördelning genom migrationsverket, ett erkännande av det nationella ansvaret i förhållande till barnkonventionen samt ett accepterande av avvikande barn kan inte följande utvärdering avslutas med att säga att den är positiv i bemärkelsen att agerandet går att rättfärdiga.

I förslag till hur denna utvärdering kan användas i vidare forskning vill studien poängtera bristen på kritiskt granskande av migrationspolitiska fall och hur fallen tillskrivs ställning medialt. En diskursanalys på hur den mediala bilden av de marockanska gatubarnen skulle därför vara av intresse för vidare forskning, i syfte att analysera om media kan ha påverkat det, hittills, begränsade politiska utfallet. Gällande mottagande av ensamkommande barn vill studien vidare lyfta vikten av att diskutera ansvarsfördelning och den spänning som uppenbarar sig mellan internationella och nationella åtaganden i frågor som dessa.

Referenser

- 2015/16:558, "Barn och unga i Marocko", Svar på skriftlig fråga av Elisabet Andersson (M), besvarad av Anders Ygeman den 8 januari 2016.
- 2015/16:626, "Barn och unga från Marocko som vistas illegalt i Sverige", Svar på skriftlig fråga av Pia Hallström (M), besvarad av Anders Ygeman, den 27 januari 2016.
- 2015/16:642, "Situationen för marockanska gatubarn", Svar på skriftlig fråga av Sofia Damm (KD), besvarad av Isabella Lövin den 27 januari 2016.
- 2015/16:707, "Minderåriga som vistas i Sverige utan vårdnadshavare", Svar på skriftlig fråga av Aron Modig, besvarad av Anders Ygeman den 10 februari 2016.
- Abramowicz, Naomi, 2016. "Sveriges nya gatubarn", *Göteborgsposten*, 2016-01-26
- Badersten, Björn, 2006. *Normativ Analys, Att studera det önskvärda* Lund: Studentlitteratur AB.
- Betts, Alexander, 2008. *Global migration management*, CEG Working paper 2008/43, Oxford: Global economic governance programme
- Björkdahl, Annika, 2002. "Norms in international relations : Some conceptual and methodological reflections" *Cambridge review of international affairs*, vol. 15, nr :1, s.9-23.
- Björklund, Andreas, 2015. "Migrationsverket: aldrig stött på en liknande grupp barn", *SVT Nyheter*, 2015-05-10
- Commission on human security, 2003. *Human security now*, New York: Communications Development Inc.
- Dahl- Eriksen, Tor, 2007. "Human security: A new concept which adds New dimensions to human rights discussions?" *Human security journal, international relations and security theories*, vol. 5 : Vinter 2007.
- Ds. 2016 :38, *Riktlinjer för handläggningen av ärenden om internationella överenskommelser* 2016, Stockholm: Elanders Sverige AB
- Eastmond, Marita & Ascher, Henry, 2011. "In the best interest of the child? *The politics of vulnerability and negotiations for asylum in Sweden*", *Journal of ethic and migration studies*. Vol.37, nr.8 september 2011, s.1185-2000
- Eriksson, Mikaela, den 8 maj 2017. Semistrukturerad intervju, Appendix 1.
- Esaiasson, Peter- Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, Lena Wängnerud, 2012. *Metodpraktikan- Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 4 uppl. Stockholm: Norstedts Juridik AB
- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, 10 december 1948.
- FN:s konvention om barnets rättigheter, 20 november 1989.
- Freeman, Howard E. – Mark W. Lipsey, Peter H. Rossi, 2004. *Evaluation: a systematic approach*. 7 uppl. California : Sage Publications

- Hampshire, James, 2013. *The politics of immigration*. 1 uppl. Cambridge: Polity Press
- HRW, 2016. "Seeking refugee- Unaccompanied children in Sweden". *Human Rights Watch*, USA, ISBN: 978-1-6231-33610
- Ivarsson, Andreas & Salas, Osvaldo, 2013. "utvärdering", i Johansson, Vicki & Lindgren, Lena (red.) *Uppdrag offentlig förvaltning* Lund: Studentlitteratur AB, s.89-106
- Karlsson, Ove, 1999. *Utvärdering- mer än metod*, Svenska Kommunförbundet. Stockholm: Norstedts tryckeri
- Leander, Peter, 2016. *De önskade-en rapport om de ensamkommande marockanska barnen i Sverige*, Barnrättsbyrån, Stockholm: Kampanjmakarna/Kjellis Offset
- Longhurst, Robyn, 2016. "Semi-structured interviews and focus groups" i Clifford, Nicholas- Meghan Cope, Thomas Gillespie & Shaun French (red). *Key methods in Geography*. 3 uppl. Sage Publications Ltd : s. 143-156.
- Magnusson, Lisa, 2017. "Vi måste göra något åt gatubarnen", *Dagens Nyheter*, 2017-07-27
- Mahovic, Amela, 2017. "Så vill man förhindra att ensamkommande barn försvinner", *SVT nyheter*, 2017-02-23
- Migrationsverket, a. Hemsida, [elektronisk], Migrationsverkets uppdrag, tillgänglig: <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Vart-uppdrag.html> hämtdatum: [2017-08-13].
- Migrationsverket, 2013., Hemsida, [elektronisk], Ankomstkommun, 2013. Tillgänglig: <https://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Om-ensamkommande-barn-och-ungdomar/Mottagande-av-ensamkommande-barn/Ankomstkommun.html> Hämtdatum: [2017-08-13].
- Migrationsverket, 2015, Hemsida, [elektronisk], Mänskliga rättigheter, 2015. Tillgänglig: <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Vart-uppdrag/Manskliga-rattigheter.html> Hämtdatum [2017-08-13].
- Migrationsverket, 2016, Hemsida, [elektronisk], Handbok, 2016. Tillgänglig: <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Styrning-och-uppfoljning/Lagar-och-regler/Handbok-i-migrationsarenden.html> Hämtdatum: [2017-08-13].
- Migrationsverket, 2017, Hemsida [elektronisk], Om ensamkommande barn och ungdomar, 2017. Tillgänglig: <https://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Om-ensamkommande-barn-och-ungdomar.html> Hämtdatum: [2017-08-14].
- Miller, David, 2016. "Is there a human right to immigrate?" i Fine, Sarah & Ypi, Lea (red.) *Migration in political theory*, 2016. 1 uppl. Oxford University Press, s.11–31.
- Pettersson, Maria. 2016. "Polisens arbete med ensamkommande barn som begår brott". *Socialmedicinsk tidskrift*, nr.1 s.37–42.
- Posner, Eric A. 2003. "Do states have a moral obligation to obey international law?", 55 *Stanford Law Review* 1901.
- Schierup, Carl-Ulrik, 2006. "Understanding the Dual Crisis" i Shieup, Carl- Ulrik- Peo Hansen & Stephen Castles (red.), *Migration, Citizenship, and the European*

- Welfare State: A European Dilemma*, Publicerad av Oxford Scholarship Online: Maj 2006, s.1–29
- SOU 2011:64, *Asylsökande ensamkommande barn – en översyn av mottagandet*, Statens offentliga utredningar, 2011. Stockholm: Elanders Sverige AB
- SOU 2016:19, *Barnkonventionen blir svensk lag*, Betänkande av Barnrättighetsutredningen. Stockholm: Elanders Sverige AB
- Teorell, Jan & Svensson, Torsten, 2012. *Att fråga och att svara-samhällsvetenskaplig metod*. 1 upplagan, Malmö: Liber
- UNICEF, United Nations Children's Fund [elektronisk], *Barnkonventionen är vårt uppdrag*, tillgänglig: <https://unicef.se/barnkonventionen> hämtdatum: [2017-08-13]
- Utrikesdepartementet, 2015-2016, *Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i Marocko 2015-2016*, Regeringskansliet: Utrikesdepartementet.
- Wierup, Lasse, 2015. "Marocko vägrar diskutera gatubarnen med Sverige", *Dagens Nyheter*, 2015- 10-01

Appendix 1.

Transkribering av konversation med Mikaela Eriksson, Departementssekreterare på justitiedepartementet vid enheten för migration och asyl. Samtalet genomfördes den 8 maj år 2017 klockan 10:00-10:30.

Mikaela Eriksson godkänner att samtalet spelas in och påpekar samtidigt att detta är hennes egna, personliga, svar på frågorna. Samtalet inleds med återkoppling på offentliga handlingar i frågan som bestäms att inte gå vidare med. Detta med tanke på tidsomfång men även den utrikespolitiska säkerhetsreglering som materialet i så fall måste gå igenom. Eriksson inleder med att berätta generellt om arbetet med ensamkommande barn: ”Mycket av arbetet som sker med ensamkommande barn, sker inte på regeringskansliet utan på de specifika myndigheterna. Därför finns det inte heller så mycket information att ta del av.” Eriksson fortsätter med att berätta om det senaste möte som har skett i frågan om ensamkommande marockanska barn och ungdomar i Stockholm under 2017. ”Jag kan kort nämna vad mötet tog upp, då man även nämnde de ensamkommande barnen. Det var ett möte för att välkomna den nya marockanska ambassadören i Sverige, då hon är nytillsatt. Den marockanska ambassadören i Sverige har tidigare varit företrädare för en människorättsorganisation och den här frågan ligger henne varmt om hjärtat i och med detta. Att det finns så pass många marockanska gatubarn här i Sverige, att de kommer hit, vad de gör här och så vidare. Bara hennes tillträde här i Stockholm skulle kunna göra att situationen förändras och att frågan hamnar på agendan i Marocko.” Samtalet med frågor inleds.

Hedda Jakobsson =HJ

Mikaela Eriksson = ME

HJ: Sverige har en ambition att inkludera mänskliga rättigheter i sin utrikespolitik. Hur arbetar man med mänskliga rättigheter i det här fallet, kanske främst då genom barnkonventionen. Finns detta med i dialogen, dvs. riktlinjer för mänskliga rättigheter i fallet om ensamkommande barn från Marocko?

ME: Framförallt finns det riktlinjer om att man att en stat är skyldig att återta sina egna medborgare. Det är en skyldighet som har med civilrättsliga frågor att göra. För det andra, Så är det alltid problematiskt att fastställa om de ensamkommande barnen är myndiga eller inte. Och för det tredje, om de är marockaner eller inte. Där fastnar vi ofta i diskussioner med företrädare från Marocko. Frågan därifrån som ställs då är exempelvis: ” Hur kan ni veta om de egentligen är marockaner?” Och ja, hur kan vi egentligen veta det? Mycket talar för det, då många har någon form av dokumentation som tyder på att de är från Marocko, många har god kännedom om städer och annat i Marocko och de kan ofta uppge namn på de skolor de har gått på i Marocko. Det är däremot sällan som vi har en fullgod dokumentation som kan styrka det. Det hela göra att vi fastnar redan där. Då de även skulle kunna vara ensamkommande barn från trakten runt om, exempelvis Algeriet. Faktumet att de

är barn är något vi tar hänsyn till när, och om, de söker asyl i Sverige. Alla ensamkommande barn har ett rätt till ett annat mottagande i asylsystemet än vad en vuxen person har. EN minderårig som skall återsändas eller en person som har fått avslag på sin asylansökan, måste få ett ordnat mottagande vid återvändandet. Vid en vuxen persons återvändande behövs detta inte. Den särskilda ordning för ensamkommande barn som vi har i Sverige gör att det även är förmånligt att uppge sig vara minderårig. Vi har fått signaler på att de som uppgett sig vara minderåriga faktiskt inte är det. Kanske framförallt när det gäller den nordafrikanska gruppen.

HJ: Hur blir det då, som jag har förstått det har man enligt internationella överenskommelser alltid rätt att återvända till sin hemstat?

ME: Ja precis, så är det. Det är helt korrekt. Det är också ofta det vi trycker på. Det spelar nästan ingen roll vilket land vi pratar med om dom här frågorna, det är inte bara Marocko. Det vi trycker på är att en person alltid har rätt att återvända till sitt hemland. En stat skall ta tillbaka sina medborgare om man exempelvis har fått avslag på en asylansökan. Då är man skyldig att ta tillbaka sina medborgare. Det är inget som måste diskuteras eller något man måste förhandla om utan det är en skyldighet staten har.

HJ: Det finns ingen direkt implementering av internationella avtal i nationell lagstiftning när det gäller normativa frågor om hur man som stat då exempelvis bör agera i migrationsfrågor. Hur implementeras internationella överenskommelser, vilken makt har dom i svensk utrikespolitik, och främst då med fokus på migrationspolitik?

ME: Det är en fråga jag inte kan besvara. Jag är inte expert på internationella överenskommelser övertaget. Det är ju klart att migrationspolitiken är en del av andra politikområden, som jag ser det skall internationella överenskommelser implementeras även på migrationspolitiken. Men då jag inte är expert på området, väljer jag att passa den frågan.

HJ: I teori om management i migration, vilket har blivit ett förhållningssätt i politisk teori om hur man skall hantera migrationsfrågor, talar man mycket om staters autonomitet. Staten har en relativt stor makt på hur man skall agera i migrationspolitiken på nationell nivå. Och teorin menar då att hur man väljer att agera kan präglas av politiska-, ekonomiska-, eller säkerhetsintressen. I det här fallet har det spekulerats om att erkännandet av Västsahara skulle kunna vara ett sånt exempel. Alternativt Sveriges roll i FN:s säkerhetsråd, och att detta i så fall skulle kunna påverka Sveriges kontakt med Marockos regering. Påverkar politiska intressen dialogen de två staterna emellan tror du?

ME: Det skulle ju kunna påverka. Det är klart att allting hänger ju ihop. Alla departement har sina intresseområden, så att säga. Som ett exempel kan Utrikesdepartementet möjligtvis ha intressen i att Marocko är nöjda med hanteringen i fråga om Västsahara, medan justitiedepartementet är måna om att kunna styra politiken för återvändanden. Så att det är klart att olika politiska frågor kan påverka migrationspolitiken. Det jag skulle kunna säga mer konkret däremot i frågan om Marocko och Västsahara. Då tog Sveriges regering nämligen ställning. Frågan var högst aktuell men nådde ingen lösning trots att man valde att inte erkänna Västsahara som egen stat. Det tyder på att man inte har använt migrationspolitiken som styrande intresse i frågan. Hade man velat hade man

kanske kunnat säga, ”att om ni inte återtar era medborgare så kommer vi att känna Västsahara², och det gjorde man ju inte. Återtagandet av ensamkommande barn från Marocko är inte så betydelsefullt att det påverkar detta. Vad var det för fler exempel du nämnde?

HJ: ja, jag vet att det har skrivits om Sveriges roll i FN:s säkerhetsråd som ett exempel men även om det IKEA varuhus som det har spekulerats om i media, att det skulle påverka dialogen om de Marockanska gatubarnen.

ME: Precis, IKEA varuhuset är ju däremot inte svenskägt. Det drivs av en koncern i Kuwait. Självklart är detta bra publicitet för Sverige, men det finns inga ekonomiska intressen för det här varuhuset. Jag vet att IKEA varuhusets öppning blev försenad. Och det kan ha varit på grund av att Sverige dröjde med resultaten i fråga om Västsaharas erkännande eller inte, men det har vi inga belägg för. Men vad jag förstod, som då var på plats i Marocko, det var att man saknade någon form av formellt tillstånd för öppningen av varuhuset. Jag förstod även på IKEA att den här öppningen hade gått fantastiskt fort, de var vana vid betydligt bökigare administration och att allting brukar ta mycket längre tid och så vidare. Sveriges roll i öppningen av det här IKEA varuhuset var väldigt begränsad. Sveriges ambassad i Marocko var där och var med vid invigningen- men det var ungefär det. Sen kommer det bli god reklam för oss, då det ändå är ett svenskt varumärke. Men vi har inga ekonomiska intressen i det.

HJ: Men om man då skulle vända på det och kolla på Sveriges satsningar i Marocko på plats. Hur arbetar man då? Då det känns som att Marockos intresse för frågan inte är särskilt starkt.

ME: Vilka satsningar syftar du till då?

HJ: Som jag har förstått det så har det skett dialog på plats genom att regeringen har skickat ner tjänstemän från Sverige till Marocko och att det har funnits ett tidigare samarbete med barnhemmet /hjälporganisationen Bayti.

ME: Ja, det känner jag till. Det var migrationsverket som hade ett samarbete med Bayti. Man betalade organisation för att de skulle vara behjälpliga med family tracing, alltså familjespårning. Att hitta anhöriga till de ensamkommande barn som ville återvända och då skall få ett ordnat mottagande. Jag vet inte summan man betalade Bayti för att de skulle bistå med den här hjälpen, men de var kontrakterade ungefär i ett år för att bistå migrationsverket i frågan. Om jag har förstått rätt så lyckades de spåra ett antal familjer till ensamkommande barn som befann sig i Sverige. Huruvida de barnen har återvänt eller inte, det känner jag inte till. Det var ingenting som regeringskansliet var inblandade i utan detta samarbete skedde mellan migrationsverket och Bayti.

HJ: Om man istället kollar på den dialog som har skett i Sverige med Marocko, så har ju flertalet möten ställts in eller har skjutits upp, försenats. Skulle det kunna ha påverkat den här frågan då samtalen har skjutits upp flertalet gånger?

ME: Jamen visst, det är väl så att den här frågan inte har legat högst upp på agendan för Marockanerna. Det är också så att Sverige inte är det enda land som har tryckt på i den här frågan. Sett till statistik på hur många ensamkommande barn som kommer till Sverige så är siffrorna ganska blygsamma, om man jämför med exempelvis Tyskland. Det gör att Marockanerna har blivit uppvaktade från alla håll och kanter i den här frågan. Jag vet därför inte om vi har blivit bortprioriterade till

förmån för andra länder eller till förmån för andra frågor, alternativt om saker har kommit emellan. Det kan också vara så att delegation har fått förhinder i sista sekund, det är väldigt svårt att svara på. Men det är helt korrekt att Sverige har försökt att få till stånd regelbundna möten, utan att det har blivit så. Sverige hade en delegation på plats i Marocko våren 2016. Efter det har man försökt få till något mer konkret för att öppna upp en dialog i den här frågan. Efter delegationen 2016 har man velat ha regelbundna möten med Marocko. Nästa möte lyckades inte genomföras förrän i januari 2017, här på plats i Stockholm. **HJ:** Är den delegation du hänvisar till det som Anders Ygeman benämner som kommitté? Är det ett resultat av den här dialogen?

ME: Ja det är det, precis. Man har velat få till stånd en kommitté för att kunna diskutera de här frågorna. Huruvida det finns en existerande kommitté idag är svårt att besvara. Detta då det inte var samma människor som var med i delegationen våren 2016 som var med nu här på mötet i Stockholm i januari 2017. Det har alltså skett två möten i frågan kan man säga. Efter det senaste mötet har vi ändå sett vissa ljuspunkter. Som tidigare nämnt var den nytillsatta ambassadören var med. Hon öppnade upp för att ge Sverige snabbar svar på de förfrågningar som skickas till ambassaden rörande identitet. Det man gör från migrationsverkets sida eller polisens sida när man är i kontakt med en Marockan som har fått avslag på sin asylansökan är att skicka identitetsuppgifter i form av namn och fingeravtryck till ambassaden i Sverige. Som sedan sänder detta vidare till hemlandet, Marocko, för kontroll av identiteten. Detta för att fastställa om personen i fråga är marockan eller inte. Sverige vill att den här processen kan genomföras snabbare, i likhet med det avtal som Tyskland har kommit överens om tillsammans med Marocko. Det var marockanerna öppna för under mötet i januari. ”Det är väl klart att vi skall kunna hantera era förfrågningar i snabbare takt än vad vi gör idag”. Vi tycker nog att vi kan se att det har blivit en liten förbättring på det området. Men det har inte skett några fler möten efter det mötet i januari.

HJ: Sverige porträtteras ofta som ett föregångsland i migrationsfrågor. Kan det påverka hur man agerar i migrationsfrågor alternativt hur man implementerar riktlinjer då man har press på sig och på ett sätt ”ögonen på sig” från framförallt länder i Europa?

ME: Nej, det tycker jag inte. Det är klart att vi är ett föregångsland och det är vi väldigt stolta över, och något vi även framför i sammanhang. I möten med Marocko är det gärna något vi berättar om. Exempelvis om vad vi gör för migrationsfrågan, vad det finns för lagliga vägar till Sverige, hur många som får asyl, vad som krävs för att få asyl osv. Det är även något som marockanerna har varit väldigt intresserade av. Eftersom de själva de sista åren har blivit något av ett föregångsland när det gäller migrationsfrågor i sin region. De har ju till exempel haft flera regulariseringsprocesser, de har byggt upp någon form av system för att hantera asylansökningar och de har minskat antalet illegala migranter. Jag tycker snarare att man kan ha nytta av att vi har så jobbat så aktivt med migration. Vi kan dela med oss av våra erfarenheter och andra kan lära sig av hur vi jobbar. Det finns saker vi gör väldigt bra, och det finns saker vi gör sämre. Det vet jag att marockanerna ofta har sagt: ”ja det här är vi intresserade av, det vill vi gärna veta mer om” eller ”här

tycker inte vi likadant, vi tycker man kan jobba såhär med integrationsfrågor” till exempel. Jag skulle nog inte säga att det här utgör ett hinder i dialogen.

HJ: Det är ju också väldigt spännande, det du kommer in på här, att Marocko har börjat ses som ett mottagarland. Och det är många som väljer att immigrera till Marocko. Kan detta möjligtvis påverka hur de ser på återkommande till sitt eget land? Då de just nu kanske mer fungerar som mottagarland?

ME: Ja, eller, Marocko är fortfarande ett transitland men har kommit att bli mer av ett mottagarland än var det var innan. Något man måste komma ihåg är att de har väldigt många som lämnar Marocko varje år precis som flertalet länder i regionen. De människor som lämnar Marocko genererar oftast pengar till Marocko i förlängningen. Det tror jag är väldigt betydelsefullt för de här länderna. Pengar, som kommer tillbaka till Marocko i form av remitteringar och det utgör inte en så liten del av deras årliga BNP. Jag skulle kunna tänka mig att det är en orsak till att man inte är helt öppen för att ta tillbaka sina medborgare.

HJ: Som jag förstår det så är den likheten som finns för de ensamkommande barn som lämnar Marocko de ekonomiska intressena i Europa, oavsett om man från början är gatubarn eller skickade av sina föräldrar, blivit bortprioriterad i familjen eller liknande. Det ekonomiska intresset verkar genomsyra anledningen till varför de åker iväg?

ME: Ja precis, det kan man säga. Att det cirkulerar ju rykten bland unga marockaner. Det tycker jag själv är väldigt intressant för frågar man en ung person i Marocko om vad de drömmer om så är det att lämna Marocko. Även om de kommer från en medelklass familj, de går på gymnasiet, de har bostad mat och ett kärleksfullt hem, även om det är under enklare förhållanden. Frågar man då vidare, ”Varför det, du har det ju bra här, det är vackert väder du går i skolan och du har en familj som älskar dig osv”. Kan svaret exempelvis vara: ”Jag har kompisar som lämnade Marocko för några år sedan. De har jobb, bil, tjänar pengar, har stort hus vid havet och en vacker fru”. Det är alltså rykten som cirkulerar. Ryktesspridningen tror jag är en väldigt stor orsak till att man har velat lämna Marocko från början. Man vill inte vara sämre än grannen och nås kanske sällan av hur det verkligen blev för de här ungdomarna som väljer att lämna Marocko. Det finns säkert de som det går bra för men många går det ju dessvärre rätt dåligt för. De hamnar i narkotikamissbruk, någon form av kriminell verksamhet eller prostitution. Där livet inte var så enkelt som man hade fått det berättat för sig.

HJ: Ja, det här är ju väldigt spännande i och med att de som väljer att åka till Sverige vanligtvis också avviker från det sociala skydd som de erbjuds, i och med att de är minderåriga. Samtidigt väljer de att inte återvända till Marocko, det borde ju därför finnas något mer av intresse?

ME: Ja, precis, det där är ju lite av en gåta. Vi försöker erbjuda de här unga personerna i Sverige, bostad och skolgång. De är inte jätteintresserade, utan undviker gärna myndigheterna. Många väljer att inte söka asyl förrän de påträffas av polisen i något annat sammanhang. De vill helt enkelt inte komma i kontakt med myndigheter. Vi undrar ju såklart varför de inte vill bli omhändertagna. Det kan ju vara så att de aldrig någonsin har blivit omhändertagna, inte vana vid det. Det kan också vara så att de faktiskt inte vill återvända för det är lite av en skam att komma tillbaka tomhänt. ”Vad ska jag säga hemma, jag har ju ringt hem och sagt att allt

har gått bra för mig, hur ska jag då förklara att jag blir tillbakaskickad utan ett öre på fickan”. Det är ett mysterium. Det är detta som är typiskt för gruppen marockanska ensamkommande barn: de gärna håller sig undan de sociala myndigheterna. Detta är också anledningen till att de är högst uppe på agendan. De är inte många till antalet men sättet de lever på gör att det krävs resurser som styr det hela. Inte bara att de försörjer sig genom brottslig verksamhet, utan också då de ofta hamnar i väldigt mycket tråkigheter, det blir tragiska öden helt enkelt. Det är en ganska stor skillnad mot exempelvis den afghanska gruppen ensamkommande barn. De bor ofta i de familjehem de blir tilldelade, de går i skolan och de spelar fotboll. Det är det som är den stora skillnaden, men också det som är oroande för den här gruppen med marockanska ensamkommande barn. Har du varit i kontakt med polisen? Angående deras uppsökandeverksamhet?

HJ: Ja, jag har varit i kontakt med polisen men inte fått någon återkoppling på det. Det är möjligt att mitt mejl antingen försvann eller att de inte har haft möjlighet att svara ännu.

ME: Christian Frödén, jobbar med uppsökandeverksamhet och är intresserad av marockanska ensamkommande barn. De träffar barnen ute på stan och skulle säkert ha mycket att säga från sin sida. Om du får kontakt med honom så hade det kunnat vara intressant för dig.

HJ: tack! Vilket bra tips. Ja, jag fascineras ju väldigt mycket av den här gåtan som du målade upp förut, varför de kommer hit men också varför de inte vill återvända?

ME: Ja, precis. De som kommer till Sverige pratar ofta väldigt bra spanska. Vilket betyder att de dels har varit i Europa väldigt länge, dels i Spanien väldigt länge. Det kan ha varit så att de har levt i Spanien ett antal år och då lämnat Marocko i väldigt ung ålder. Fortfarande för ung för att ha fått hemlandspass och lämnat fingeravtryck. Därför är de väldigt svåra att identifiera av marockanska myndigheter. Arbetet med gruppen är inte lätt för de marockanska myndigheterna heller.

HJ: Det blir ju något av en juridisk fråga, men skulle man kunna säga att de här barnen är statslösa? Då de inte har asylskäl i Sverige men inte heller kan åka tillbaka till Marocko?

ME: Statslösa är de inte, och vi har ju ett litet antal som väljer att återvända till Marocko varje år. Om man vill återvända till Marocko brukar ambassaden vara behjälplig. Då lämnar man information som behövs till ambassaden för ett återvändande. På något sätt så sätter sig gruppen sig själva i den här sitsen. För de vet ju om att om de inte lämnar tillräckligt med information, så att den marockanska regeringen hittar dem, då blir de kvar i Sverige. Samtidigt blir de kvar under premisserna som det innebär att leva utan uppehållstillstånd. Livet stagnerar, man kan varken gå framåt eller bakåt. Men frivilligt återvändanden har vi inte haft problem med i något land förutom när det gäller Kuba. Det är viktigt att ha med sig, att det finns ett återvändande om man vill.

Appendix 2.

Utvalda artiklar från Förenta nationernas konvention om barnens rättigheter; barnkonventionen (1989).

Artikel 2.

1. Konventionsstaterna skall respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt.

2. Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars, vårdnadshavares eller familjemedlemmars ställning, verksamhet, uttryckta åsikter eller tro.

Artikel 3

1. Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, skall barnets bästa komma i främsta rummet.

2. Konventionsstaterna åtar sig att tillförsäkra barnet sådant skydd och sådan omvårdnad som behövs för dess välfärd, med hänsyn tagen till de rättigheter och skyldigheter som tillkommer dess föräldrar, vårdnadshavare eller andra personer som har lagligt ansvar för barnet, och skall för detta ändamål vidta alla lämpliga lagstiftnings- och administrativa åtgärder.

3. Konventionsstaterna skall säkerställa att institutioner, tjänster och inrättningar som ansvarar för vård eller skydd av barn uppfyller av behöriga myndigheter fastställda normer, särskilt vad gäller säkerhet, hälsa, personalens antal, och lämplighet samt behörig tillsyn.

Artikel 6

1. Konventionsstaterna erkänner att varje barn har en inneboende rätt till livet.

2. Konventionsstaterna skall till det yttersta av sin förmåga säkerställa barnets överlevnad och utveckling.

Appendix 3.

De nationella mål och riktlinjer för Sveriges Asyl och migrationspolitik:

Målet för migrations- och asylpolitiken är att säkerställa en långsiktigt hållbar migrationspolitik som värnar asylrätten och som inom ramen för den reglerade invandringen underlättar rörlighet över gränser, främjar en behovsstyrd arbetskraftsinvandring och tillvaratar och beaktar migrationens utvecklingseffekter samt fördjupar det europeiska och internationella samarbetet. En hållbar migrationspolitik förutsätter god rättslig kvalitet. Tydlig styrning, tillräckliga resurser, professionella myndigheter samt ett system för överprövning i domstol har gjort att Sverige har ett stabilt asylsystem när det gäller rättssäkerheten för individen. En hållbar asylpolitik förutsätter också att den som beviljas uppehållstillstånd möter ett inkluderande samhälle där varje individ utifrån sina förutsättningar och utan allt för lång väntan, kan uppnå egen försörjning, självständighet och deltagande i samhällslivet. Sverige ska ha ett system för arbetskraftsinvandring som på ett långsiktigt hållbart sätt kan möta de behov som finns av att rekrytera kompetens utomlands, samtidigt som arbetskraftsinvandrare ska skyddas från utnyttjande. Migration har stor potential att bidra till utveckling för den enskilda migranten, ursprungslandet och destinationslandet. Migration kan bidra till ökad tillväxt, ökade inkomster, investeringar i utbildning och hälsa, till entreprenörskap och jobbskapande, kunskapsutveckling, idé- och kunskapsöverföring samt till ökade handelskontakter. I syfte att bättre ta tillvara de möjligheter som migration medför ska regeringen verka för ett fördjupat globalt samarbete på migrationsområdet.